

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

Факультет економіки та екології моря
(повна назва підрозділу)

Кафедра економіки та цифрового бізнесу
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Міжнародна економічна діяльність України
INTERNATIONAL ECONOMIC ACTIVITY OF UKRAINE

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

тип дисципліни

обов'язкова

мова(и) викладання

українська
українська/англійська

Миколаїв – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародна економічна діяльність України

(зазначається повна назва навчальної дисципліни)

є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі(ей) знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва)

спеціальності(ей) 051 Економіка

(шифр і назва)

освітня програма(ми) Міжнародна економіка

(зазначається повна назва освітніх програм)

"08" червня 2026 року. - .22 с

Розробник(и): Світлана МАНУЩАК, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та цифрового бізнесу

Марія ПАВЛОВА, PhD, викладач кафедри економіки та цифрового бізнесу

Проект робочої програми навчальної дисципліни узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА» Лариса ВДОВИЧЕНКО, к.е.н., доцент кафедри економіки та цифрового бізнесу

Проект робочої програми навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри «ЕКОНОМІКИ ТА ЦИФРОВОГО БІЗНЕСУ»

Протокол № 6 від «8» 06 2026 р.

/ В.о. зав. кафедри Оксана КОРНІЄНКО, к.е.н., доцент

Проект робочої програми навчальної дисципліни розглянуто методичною радою факультету «ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОЛОГІЇ МОРЯ»

Протокол № 6 від «12» 06 2026 р.

Голова Вячеслав ІВАТА, к.е.н., доцент

© НУК, 2026

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	6
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	13
7. Форми поточного та підсумкового контролю	14
8. Критерії оцінювання результатів навчання	18
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна	19
10. Рекомендовані джерела інформації	19

ВСТУП

Анотація

У сучасних глобалізаційних умовах більшість держав світу безпосередньо включені в інтеграційний процес, який і виступає основним простором для їх геостратегічного розвитку. В цих умовах жодна країна не може забезпечити ефективний розвиток національної економіки без зовнішнього сектору. У процесі міжнародної економічної діяльності реалізуються специфічні інтереси держави, що пов'язані із зростанням ринку збуту продукції національних підприємств, залученням інвестицій та новітніх технологій, більш рівномірному розподілу ресурсів у межах світового господарства та інших переваг міжнародного співробітництва. Саме на вивчення механізму міжнародної економічної діяльності України, а також інструментів державного регулювання в контексті сучасних інтеграційних процесів та тенденцій глобалізації, спрямовує свої зусилля наукова дисципліна «Міжнародна економічна діяльність України».

Ключові слова: міжнародна економічна діяльність, відкрита економіка, платіжний баланс, інтернаціональне співробітництво, суб'єкти міжнародних економічних операцій в Україні, експортно-імпортна діяльність, міжнародна торгівля послугами, інжиніринг, консалтинг, франчайзинг, реклама, лізинг, транснаціоналізація, спільні підприємства, міжнародна трудова міграція, трансфер технологій, стандартизація, «Інкотермс», регулювання міжнародної економічної діяльності України.

Abstract

In modern globalization conditions, most of the world's states are directly involved in the integration process, which is the main space for their geostrategic development. In these conditions, no country can ensure the effective development of the national economy without an external sector. In the process of international economic activity, the specific interests of the state are realized, associated with the growth of the sales market for the products of national enterprises, the attraction of investments and the latest technologies, a more even distribution of resources within the framework of the world economy and other advantages of international cooperation. The scientific discipline «International Economic Activity of Ukraine» directs its efforts to study the mechanism of international economic activity of Ukraine, as well as instruments of state regulation in the context of modern integration processes and globalization trends.

Key words: international economic activity, open economy, balance of payments, international cooperation, subjects of international economic operations in Ukraine, export-import activity, international trade in services, engineering, consulting, franchising, advertising, leasing, transnationalization, joint ventures, international labor migration, technology transfer, standardization, Incoterms, regulation of Ukraine's international economic activity.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i><u>05 – Соціальні та поведінкові науки</u></i>	<i>Обов'язкова</i>	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність <i><u>051 – Економіка</u></i> Освітня програма <i><u>Міжнародна економіка</u></i>	Семестр	
Індивідуальне науково- дослідне завдання -		8-й	8-й
		Лекцій	
		30 год.	12 год.
Загальна кількість годин <u>120</u>		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Лабораторні	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – <u>4</u> ; самостійної роботи студента – <u>4</u>	Освітній рівень: Перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		60 год.	98 год.
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: екзамен	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни¹

Метою вивчення навчальної дисципліни «*МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ*» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

- ФК 2. Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
- ФК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері регулювання економічних та соціально-трудових відносин.
- ФК 1.2. Здатність застосовувати базові знання основних нормативно-правових актів та довідкових матеріалів, стандартів, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів у сфері міжнародної економічної діяльності.

3. Передумови для вивчення дисципліни²

Передумовами для вивчення дисципліни є: дисципліни: макроекономіка, національна економіка

(за винятком навчальних дисциплін 1 курсу 1 семестру)

4. Очікувані результати навчання³

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПРН 25. Демонструвати знання предметної області з міжнародної економіки та професії на практиці.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади міжнародної економічної діяльності України

Тема 1. Міжнародна економічна діяльність: сутність, форми та значення для України
Поняття та структура МЕД. Форми МЕД: торгівля, інвестиції, міграція, технологічний обмін. Місце МЕД у системі національної економіки. Роль зовнішньоекономічної діяльності у ВВП України. [1, с. 14–48, 2, с. 5–30, 22 с. 5-30, 23 с. 2-35]

Тема 2. Нормативно-правові засади зовнішньоекономічної діяльності в Україні
Законодавча база ЗЕД України. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». Ліцензування та квотування. Принципи валютного регулювання. Антидемпінгове законодавство. [7, 8, 1 с.49-100, 18 с.8-42, 22 с. 41-75]

Тема 3. Місце України в системі міжнародного поділу праці та глобальних ланцюгах вартості

Теорії міжнародного поділу праці та їх застосування для України. Участь у глобальних ланцюгах вартості. Конкурентні переваги та слабкі позиції України у МПП. [10, 6, с. 11-80, 30, с. 1-80, 21, с.150-200]

Тема 4. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні
Органи державного управління ЗЕД. Тарифні та нетарифні методи регулювання. Митна система України. Зовнішньоекономічна стратегія держави. [7, 8, 1, с.101-165, 18, с.43-90, 22, с.195-240]

Тема 5. Зовнішня торгівля України: товарна та географічна структура
Динаміка та структура українського експорту та імпорту. Основні товарні групи. Географія торговельних партнерів. Торговельне сальдо та його детермінанти. [6, 13, 1, с. 166-240]

Тема 6. Торговельна політика України: інструменти та механізми реалізації
Експортна стратегія України. Протекціонізм і лібералізація. Угоди про вільну торгівлю (DCFTA). Підтримка експорту: інструменти та інституції. [1, с. 241–300, 7, 33]

Тема 7. Україна в системі регіональної економічної інтеграції. Угода про асоціацію з ЄС

Теорії регіональної інтеграції. Угода про асоціацію Україна–ЄС: структура та виконання. Зона вільної торгівлі з ЄС. Інтеграція у внутрішній ринок ЄС. [1, с. 301–360, 9, 33, 21, с. 327-380]

Тема 8. Торговельно-економічне партнерство України з країнами світу
Двосторонні торговельні угоди. Партнерство з країнами СНД, США, КНР, Туреччиною. Членство у СОТ та його наслідки. Диверсифікація ринків збуту. [1, с. 361–420, 6, с. 80–180, 26, 37]

Змістовий модуль 2. Фінансово-інвестиційний та стратегічний виміри МЕД України

Тема 9. Іноземне інвестування в Україні: стан, динаміка та чинники залучення
Динаміка ПІІ в Україні. Галузева та географічна структура іноземних інвестицій. Інвестиційний клімат: рейтинги та детермінанти. Інструменти залучення ПІІ. [1, с. 421–480, 11, 25, 32, 34,]

Тема 10. Участь України в міжнародному русі капіталу та вивезення вітчизняних інвестицій

Форми руху капіталу. Відплив капіталу з України: масштаби та причини. Українські прямі закордонні інвестиції. Офшоризація та її наслідки. [1, с. 421–510, 12, 24, 25,]

Тема 11. Валютно-фінансове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Валютна система України. Курсова політика НБУ. Валютний контроль у сфері ЗЕД. Платіжний баланс: структура та аналіз. Міжнародні розрахунки. [20, с. 100–200, 14, 17, 24, 31, с. 1-60]

Тема 12. Міжнародне кредитування та фінансова допомога Україні

МВФ та програми фінансової підтримки України. Кредити Світового банку та ЄБРР. Управління зовнішнім боргом. Міжнародна фінансова допомога в умовах воєнного стану. [1, с. 511–580, 12, 28, 32,]

Тема 13. Міжнародна трудова міграція та її наслідки для економіки України

Масштаби та напрями трудової міграції з України. Грошові перекази мігрантів. «Відплив мозків». Вплив воєнної міграції на ринок праці. Державна міграційна політика. [1, с. 581–620, 15, 19, 38]

Тема 14. Конкурентоспроможність України в міжнародному економічному середовищі

Індекси глобальної конкурентоспроможності. Позиції України за GCI, Doing Business, EDB. Фактори конкурентоспроможності. Стратегії підвищення конкурентоспроможності. [36, с. 69–175, 6, с. 180–280, 39, 32, 10]

Тема 15. МЕД України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення

Вплив повномасштабного вторгнення на зовнішню торгівлю та інвестиції. Міжнародна економічна підтримка України. Концепція «Ukraine Recovery Plan». Перспективи повоєнної реінтеграції в світову економіку. [14, 16, 19, 28,40]

Тема 16. Стратегічні пріоритети євроінтеграції та міжнародного економічного співробітництва

Кандидатський статус України в ЄС: умови та переговорний процес. Адаптація законодавства. Стратегічні пріоритети МЕД у середньостроковій перспективі. Диверсифікація міжнародного економічного співробітництва. [9, 16, 33, 40, 32]

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		Лек*	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Загальна теорія міжнародної економічної діяльності України										
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади міжнародної економічної діяльності України										
Тема 1. Міжнародна економічна діяльність: сутність, форми та значення для України	8	2	2	-	4	8	1	1	-	7
Тема 2. Нормативно-правові засади зовнішньоекономічної діяльності в Україні	8	2	2	-	4	8	1	1	-	6
Тема 3. Місце України в системі міжнародного поділу праці та глобальних ланцюгах вартості	8	2	2	-	4	8	1	1	-	6
Тема 4. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	7	2	2	-	3	7	-	-	-	6
Тема 5. Зовнішня торгівля України: товарна та географічна структура	8	2	2	-	4	8	1	1	-	6
Тема 6. Торговельна політика України: інструменти та механізми реалізації	7	2	2	-	3	7	-	-	-	6
Тема 7. Україна в системі регіональної економічної інтеграції. Угода про асоціацію з ЄС	8	2	2	-	4	7	1	1	-	6
Тема 8. Торговельно-економічне партнерство України з країнами світу	6	1	1	-	4	7	1	-	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	60	15	15	-	30	60	6	5	-	49
Змістовий модуль 2. Фінансово-інвестиційний та стратегічний виміри МЕД України										
Тема 1. Іноземне інвестування в Україні: стан, динаміка та чинники залучення	6	1	1	-	4	8	1	1	-	6
Тема 2. Участь України в міжнародному русі капіталу та вивезення вітчизняних інвестицій	8	2	2	-	4	8	1	1	-	6
Тема 3. Валютно-фінансове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	8	2	2	-	4	8	1	1	-	6

Тема 4. Міжнародне кредитування та фінансова допомога Україні	7	2	2	-	3	7	-	-	-	7
Тема 5. Міжнародна трудова міграція та її наслідки для економіки України	8	2	2	-	4	8	1	1	-	6
Тема 6. Конкурентоспроможність України в міжнародному економічному середовищі	7	2	2	-	3	7	1	1	-	5
Тема 7. МЕД України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення	8	2	2	-	4	7	1	-	-	6
Тема 8. Стратегічні пріоритети євроінтеграції та міжнародного економічного співробітництва	8	2	2	-	4	7	-	-	-	7
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	15	15	-	30	60	6	5	-	49
<i>Усього годин</i>	120	45	30	-	60	120	12	10	-	98
<i>Разом за курсом</i>	120	30	30	-	60	120	12	10	-	98

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Міжнародна економічна діяльність: сутність, форми та значення для України	2	1
2	Нормативно-правові засади зовнішньоекономічної діяльності в Україні	2	1
3	Місце України в системі міжнародного поділу праці та глобальних ланцюгах вартості	2	1
4	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	2	-
5	Зовнішня торгівля України: товарна та географічна структура	2	1
6	Торговельна політика України: інструменти та механізми реалізації	2	-
7	Україна в системі регіональної економічної інтеграції. Угода про асоціацію з ЄС	2	1
8	Торговельно-економічне партнерство України з країнами світу	1	-
9	Іноземне інвестування в Україні: стан, динаміка та чинники залучення	1	1
10	Участь України в міжнародному русі капіталу та вивезення вітчизняних інвестицій	2	1
11	Валютно-фінансове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2	1
12	Міжнародне кредитування та фінансова допомога Україні	2	-
13	Міжнародна трудова міграція та її наслідки для економіки України	2	1
14	Конкурентоспроможність України в міжнародному економічному середовищі	2	1
15	МЕД України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення	2	-
16	Стратегічні пріоритети євроінтеграції та міжнародного економічного співробітництва	2	-
	Разом	30	10

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – *0,5 год./1 год. занять (1 година на 1 лекцію);*
- підготовка до практичних занять (включає виконання розрахункових завдань (обсяг однієї роботи – до 2 аркушів А4) – *1 год./1 заняття (2 години на 1 практичне заняття);*
- підготовка до контрольних заходів – *1) год. на 1 захід.*

Розподіл годин самостійної роботи для студентів заочної форми навчання:

- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни – *6-7 год ./ 1 год. занять (13-14 годин на 1 лекцію);*

- підготовка і виконання контрольної роботи (включає виконання варіанту розрахункових завдань за темами курсу (обсяг однієї роботи – до 25 аркушів А4)) – **8 год. / 1 год. практичних занять**;
- підготовка до контрольних заходів – **15 год. на 1 захід**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни	5	15
2	Виконання практичних завдань протягом семестру	15	15
3	Підготовка і виконання завдання для самостійної роботи	20	30
4	Підготовка до поточних модульних контролів	10	20
5	Підготовка до екзамену	10	20
	Разом	60	98

Завдання на самостійну роботу

Завдання на самостійну роботу – комплексне наскрізне завдання з дослідження двосторонніх міжнародних економічних відносин України та будь-якої іншої країни світу на вибір студента за єдиною методологічною схемою. Воно виконується протягом усього семестру поетапно – паралельно до вивчення тем курсу, і завершується захистом аналітичної записки.

Кожен студент отримує індивідуальний варіант (країну-партнера України) та досліджує двосторонні міжнародні економічні відносини за єдиною методологічною схемою, застосовуючи інструменти, освоєні на лекціях і практичних заняттях.

Виконання наскрізного завдання формує у студента комплексну аналітичну компетентність: від збору первинних даних до розробки стратегічних рекомендацій, що відповідає ПРН 12 та ПРН 25 освітньої програми.

Ключові принципи:

- Єдиний об'єкт дослідження – одна країна протягом усього семестру.
- Кожен етап «наростає» на попередній: результати ранніх етапів є вхідними даними для наступних.
- Реальні дані: лише офіційна статистика (НБУ, Держстат, UNCTAD, WTO, World Bank) за останні 4-5 років.
- Обов'язкові власні розрахунки: RCA, ННІ, показники ПБ, боргові коефіцієнти – не менше ніж у 3 етапах.
- Самостійна структура: студент не копіює текст, а будує власний аналіз на основі перевірених даних.

Завдання складається з 8 етапів, кожен з яких відповідає 1-2 темам курсу.

Етап	Теми	Результат (форма здачі)	Строк
1	2	3	4
1	Тема 1–2	Структурована таблиця «Форми МЕД: країна – Україна» + текстова частина (1–2 стор.)	2 тижні
1	2	3	4

2	Тема 3–4	Таблиця розрахунку RCA (3 товарні групи) + схема регуляторного середовища (1,5–2 стор.)	4 тижні
3	Тема 5–6	Діаграми динаміки та структури торгівлі + аналітична таблиця (2–3 стор.)	6 тижнів
4	Тема 7–8	Схема «Інтеграційний статус країни та зв'язки з Україною» + аналіз (1,5–2 стор.)	8 тижнів
5	Тема 9–10	Таблиця ПП (динаміка та структура) + аналіз перспектив інвестування (2–3 стор.)	10 тижнів
6	Тема 11–12	Аналітична таблиця фінансових потоків + текстовий коментар (1,5 стор.)	11 тижнів
7	Тема 13–14	Діаграма порівняння рейтингів + таблиця міграційних потоків (1,5–2 стор.)	12 тижнів
8	Тема 15–16	SWOT-матриця + стратегічні рекомендації у форматі таблиці «Захід → Очікуваний результат → Відповідальний» (3–4 стор.)	14 тижнів (здача)

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

для всіх видів занять:

- робота з літературою – опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;
- пояснення – словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;
- дискусія – обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;
- диспут – цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

для лекційних занять:

- лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;
- бесіда – питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень;
- ілюстрування – показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, фотографій, схем, тощо;

для практичних занять:

- практична робота – метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;

методи контролю і самоконтролю:

- фронтальне опитування;
- контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод – повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;
- проблемного викладу – постановка викладачем перед здобувачами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;

– частково-пошуковий – метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв’язуючи проблемні завдання;

– дослідницький – творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

На практичних поняттях – аналітико-розрахункові завдання, кейс-аналіз, аналітико-синтетичні завдання, структуровані дебати.

За змістові модулі – письмове тестування (ПМК 1, ПМК 2).

Самостійна робота – наскрізне завдання (аналітична записка).

За весь курс – письмовий екзамен.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного екзамену. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок – **32 балів**. Право здавати заключний екзамен дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного екзамену набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Аналітично-розрахункове завдання	Критерії оцінювання
1	2
6	Завдання виконано правильно та повністю. Розрахунки бездоганні, методологія відповідає темі, всі змінні підписані. Дані взяті з офіційних джерел (НБУ, Держстат, UNCTAD, World Bank), не старіші за 3 роки, посилання вказані. Результат чітко інтерпретовано у контексті МЕД України; сформульований аргументований висновок. Оформлення правильне: таблиця або покроковий запис, підписи осей, легенда, джерело під графіком.
4	Завдання в цілому виконано правильно, допущені несуттєві помилки та неточності. Формула правильна, незначні похибки в арифметиці (до
1	2

	5%) або позначеннях. Дані переважно актуальні, є 1–2 посилання без дати. Висновок є, але неповний або недостатньо аргументований. Оформлення загалом правильне, незначні недоліки.
2	Завдання виконано частково, містить неточності, недостатньо обґрунтоване. Є суттєві помилки у методології або логіці розрахунку. Дані застарілі або частково без посилань. Висновок формальний або відсутній. Оформлення без структури.
1	Відповідь має суттєві помилки. Формула хибна або відсутня. Дані взяті з неверифікованих джерел або відсутні. Аргументи не сформульовані, використовується невірна термінологія. Оформлення не відповідає вимогам.
0	Студент не виконує завдання або подає порожній аркуш.
<i>Максимальна оцінка за даний компонент: 6 балів (денна форма). Загальний внесок у поточну оцінку: 6 балів</i>	
Кейс-аналіз	Критерії оцінювання
6	Завдання виконано правильно та повністю. Проблему сформульовано точно, виокремлено ключових стейкхолдерів. Коректно застосовано норми законодавства або економічні концепції з посиланням на конкретні статті. Рішення деталізоване, реалістичне, містить покроковий алгоритм дій та розгляд можливих ризиків. Кожен крок аргументований. Рішення враховує специфіку МЕД України, зокрема умови воєнного стану або євроінтеграції.
4	Завдання в цілому виконано правильно, допущені несуттєві помилки та неточності. Проблему ідентифіковано, стейкхолдерів розкрито частково. Концепції застосовано правильно, але без посилань на конкретні норми. Алгоритм є, ризики не розглянуто. Аргументи є, але не всі підкріплені джерелами.
2	Завдання виконано частково, містить неточності, недостатньо обґрунтоване. Проблему названо загальною. Теорія застосована з суттєвими пропусками. Рішення загальне, без конкретних кроків. Аргументація формальна.
1	Відповідь має суттєві помилки. Проблему не ідентифіковано або сформульовано хибно. Теоретична база відсутня або застосована хибно. Рішення нереалістичне. Аргументація відсутня.
0	Студент не виконує завдання або подає порожній аркуш.
<i>Максимальна оцінка за даний компонент: 1 бал (денна форма). Загальний внесок у поточну оцінку: до 6 балів</i>	

Наскрізне самостійне завдання	Критерії оцінювання
1	2
9–10	Захист проведено на високому рівні. Студент вільно володіє матеріалом усіх 8 етапів, не зачитує слайди, логічно й аргументовано відповідає на всі запитання комісії. Презентація охоплює всі чотири розділи аналітичної записки: загальна характеристика МЕД, торговельно-економічні відносини, фінансово-інвестиційний вимір, стратегічний аналіз.
1	2

	Представлено не менше 3 власних розрахунків (RCA, ННІ, боргові коефіцієнти або показники ПБ) з коректною інтерпретацією та прив'язкою до висновків. SWOT-матриця містить конкретні факти та кількісні дані; рекомендації сформульовані у форматі «Захід → Очікуваний результат → Відповідальний». Усі дані з офіційних джерел (НБУ, Держстат, UNCTAD, WB, ITC Trade Map), не старіші за 2021–2024 рр., посилання зазначені на кожному слайді.
6–8	Захист проведено якісно. Студент загалом орієнтується в матеріалі, незначне зачитування окремих слайдів. Презентація охоплює всі розділи, але один з них представлений неповно або поверхово. Представлено 2 власних розрахунки; інтерпретація є, але не всі результати пов'язані з висновками. SWOT і рекомендації наявні, але 1–2 позиції є загальними або без зазначення відповідального. Переважно офіційні дані; є 1–2 посилання без дати або незначно застарілі дані з поясненням.
3–5	Захист задовільний. Студент читає переважно зі слайдів, на частину запитань відповідає невпевнено або неповно. У презентації відсутній або не розкритий один з чотирьох розділів аналітичної записки. Власний розрахунок є лише один, або наявні суттєві похибки в методології без їх виправлення. SWOT або рекомендаційна таблиця відсутня або містить лише формальні загальні фрази без прив'язки до конкретної країни. Частина даних без посилань або з неофіційних джерел; є застарілі дані без пояснення.
1–2	Захист незадовільний. Студент не може пояснити результати власної роботи, відповіді на запитання хибні або відсутні. Два або більше розділи аналітичної записки у презентації не представлені. Власні розрахунки відсутні або містять принципові методологічні помилки. SWOT і рекомендації відсутні або зведені до кліше («необхідно розвивати співробітництво») без конкретних заходів. Дані не верифіковані, посилання відсутні або є посилання на Вікіпедію та аналогічні ресурси.
0	Студент не з'явився на захист без поважної причини або відмовився відповідати на запитання комісії.

Практичні роботи	Критерії оцінювання
3	Презентація, доповідь є чіткою, логічною та організованою. Слухачі можуть слідкувати за ходом презентації/думки. Доповідач надає точну та повну інформацію основних концепцій і теорій з використанням літературних джерел. Включено застосування реальних прикладів для висвітлення питання.
2	Загалом презентація чітка і добре організована. Кілька моментів можуть бути незрозумілими для слухачів. У більшості місць пояснення теорії та концепції точне і повне. Суттєвих помилок немає.

1	Слухачі можуть зрозуміти презентацію, лише доклавши свої зусилля. Деякі з аргументів нечіткі. Слабка організація. Пояснення концепції та теорії неточне і неповне. Досить суттєві помилки в тексті презентації, проте деяка інформація точна.
0	Здобувач не підготував презентацію
Максимальна оцінка здобувача за даний компонент програми: Змістовний модуль 1: 24 балів (8 робіт по 3 бали) Змістовний модуль 2: 24 балів (8 робіт по 3 бали)	

Поточний модульний контроль у форму тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Підсумковий контроль (екзамен) у комбінованій формі

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Оцінка студента за даний компонент програми: 10 балів (10 тестів по 1 балу) Практичне завдання: – 1 аналітично-розрахункова задача (max = 1*6 = 6 бали); - кейс (max = 6 балів); - наскрізне самостійне завдання (max = 10 балів). Оцінка студента за даний компонент програми: 32 балів = 10+6+6+10=32 бали. Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: 32 бали.										

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Підготовка презентацій (практичні роботи)	16x3 бали = 48 балів	16x3 бали = 48 балів
Поточний модульний контроль	2x10 балів= 20 балів	2x10 балів= 20 балів
Екзамен (тест, наскрізне самостійне завдання, аналітико-розрахункове завдання, кейс-завдання)	10+10+ 6+6= 32 балів	10+10+ 6+6= 32 балів
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денна форма		Заочна форма	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T2	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T3	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T4	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T5	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T6	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T7	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T8	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
ПМК 1		Тест	10	Тест	10
ЗМ 2	T9	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T10	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T11	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T12	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T13	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T14	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T15	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
	T16	Практична робота, презентація	3	Практична робота, презентація	3
ПМК 2		Тест	10	Тест	10
Підсумковий контроль	Екзамен: наскрізне самостійне завдання;		10	Екзамен: наскрізне самостійне завдання;	10
	тестові завдання;		10	тестові завдання;	10
	аналітично-розрахункові завдання;		6	аналітично-розрахункові завдання;	6
	кейси.		6	кейси.	6
СУМА БАЛІВ			100		100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- мультимедіа-, проекційна апаратура (проектори, екрани тощо);
- комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі;
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо);
- при проведенні занять за дистанційною формою навчання використовуються дистанційні платформи й інформаційно-комунікаційні технології (ZOOM Cloud Meetings, Viber, Telegram тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Гончаренко О. В. та ін. ; за ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. *Міжнародна економічна діяльність України*. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2021. 704 с. DOI: 10.31617/p.knute.2018-597
2. Рум'янцев А. П., Рум'янцева Н. С. *Зовнішньоекономічна діяльність*. Київ: ЦУЛ. 2019. 292 с.
3. Козак Ю. Г. *Зовнішньоекономічна діяльність підприємства*. Київ: ЦНЛ. 2020. 256 с.
4. Козак Ю. Г., Логвінова Н. С., Ржепішевський К. І. та ін. ; за ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, К. І. Ржепішевського. *Зовнішньоекономічна діяльність підприємств*. Київ: ЦУЛ. 2018. 354 с.
5. Тюріна Н. М. *Зовнішньоекономічна діяльність підприємства*. Київ: ЦНЛ. 2019. 408 с.
6. Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Іксарова Н. О. *Зовнішня торгівля України: XXI століття*. Київ: Професіонал. 2016. 328 с.
7. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-ХІІ (зі змін.) : Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
8. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI (зі змін.) : Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
9. Угода про асоціацію між Україною та ЄС (набр. чинн. 01.09.2017) : Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/ugoda-pro-asociaciyu/00ukraine-euassociationagreementbody.pdf>
10. Venger V., Romanovska N., Chyzhevska M. Integration of Ukraine to the Global Value Chains. *Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*. 2022. Т. 25. №2. С. 137–161. DOI: 10.18778/1508-2008.25.18
11. Євтушенко Н. О. Іноземне інвестування в Україні: стан, динаміка та чинники залучення. *Економічний простір*. 2023. №188. С. 83–90. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1354>
12. НБУ (Національний банк України). *Платіжний баланс і зовнішній борг України (статистика)*. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external>
13. Держстат України. *Статистичний щорічник України 2023*. 2024. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
14. Постернак І. М., Постернак С. О. Валютно-фінансове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. № 51. С. 1–9. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-51-55
15. Гайдучкий А. П. *Міжнародна трудова міграція: теорія і практика*. Київ : ІАЕ УААН. 2018. 344 с.
16. Інститут економіки та прогнозування НАН України. *Повоєнне відновлення економіки України: проблеми та напрямки вирішення : колект. монографія*. Київ: НАН України, 2023. 298 с. URL: <https://www.researchgate.net/publication/380664069>

17. НБУ.. *Inflation Report / Інфляційний звіт (щоквартально)*. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/report>
18. Тищенко В. Ф., Остапенко В. М. *Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи*. Харків: ХНЕУ ім. Семе́на Кузне́ця. 2022. 256 с. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/28182/1/2022-Тищенко.pdf>
19. Kyiv School of Economics (KSE).. *Ukraine War Economy Tracker*. 2024. URL: <https://ces.org.ua/en/tracker-economy-during-the-war/>
20. Луцишин З. О. *Міжнародні валютно-фінансові відносини : практ. аспекти*. – Київ: Альтерпрес. 2012. 540 с.
21. Krugman, P., Obstfeld, M., & Melitz, M. *International Economics: Theory and Policy* / 12th Global Edition. Harlow: Pearson. 2022. 786 с.
22. Hill, C. W. L. *International Business: Competing in the Global Marketplace* / 13th ed.. New York : McGraw-Hill. 2023. 752 с.
23. Cavusgil, S. T., Knight, G., & Riesenberger, J. *International Business: The New Realities* / 5th ed. Hoboken: Pearson. 2022. 576 с.
24. Madura, J. *International Financial Management* / 14th ed. Boston : Cengage. 2021. 766 с.
25. UNCTAD.. *World Investment Report 2024: Investment Facilitation for Development*. Geneva : UN Publications. 2024. 234 p. URL: <https://unctad.org/wir>
26. WTO.. *World Trade Statistical Review 2024*. – Geneva : WTO. 2024. 180 p. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2024_e/wts2024_e.pdf
27. IMF.. *World Economic Outlook: Navigating Global Divergences (October 2024)*. Washington D.C.: IMF. 2024. 204 p. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO>
28. World Bank.. *Ukraine – Rapid Damage and Needs Assessment 2024*. Washington D.C. : World Bank. 2024. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine>
29. Venger, V., Romanovska, N., & Chyzhevska, M. Integration of Ukraine to the Global Value Chains. *Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*. 2022. Т. 25. № 2. С. 137–161. DOI: 10.18778/1508-2008.25.18
30. Baldwin, R. *The Great Convergence: Information Technology and the New Globalization*. Cambridge, MA: Harvard University Press. 2016. 344 с.
31. Reinhart, C. M., & Rogoff, K. S. *This Time Is Different: Eight Centuries of Financial Folly*. Princeton: Princeton University Press. 2009. 463 с.
32. EBRD.. *Transition Report 2023–24: Transitions Big and Small*. London: EBRD. 2023. 200 p. URL: <https://www.ebrd.com/publications/transition-report-202324>
33. European Commission.. *Association Agreement between the EU and Ukraine: Implementation Report 2023*. Brussels : European Commission. 2023. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/ukraine_en
34. OECD. *International Direct Investment Statistics 2023*. 2024. URL: <https://www.oecd.org/en/topics/sub-issues/fdi-statistics.html>
35. Farrell, H., & Newman, A. Weaponized Interdependence: How Global Economic Networks Shape State Coercion // *International Security*. 2019. Т. 44. №1. С. 42–79. DOI: 10.1162/isec_a_00351
36. Porter, M. E. *The Competitive Advantage of Nations*. New York: Free Press. 1990. 855 с.
37. Ghemawat, P.. *CAGE Distance Framework: Ghemawat's Cultural, Administrative, Geographic, Economic Distances*. Barcelona: IESE Business School. 2001. URL: <https://www.ghemawat.com/cage>
38. IOM.. *World Migration Report 2024*. Geneva: International Organization for Migration. 2024. 348 p. URL: <https://worldmigrationreport.iom.int/wmr-2024-interactive>
39. Schwab, K., & Zahidi, S. (World Economic Forum).. *Global Competitiveness Report 2023*. 2023. URL: <https://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2023>

40. WIIW. *Ukraine's Economic Reconstruction: Addressing Territorial Inequalities*. – Vienna : Vienna Institute for International Economic Studies. 2024. URL: <https://wiiw.ac.at/ukraine-s-economic-reconstruction>

Допоміжна література

1. Курцев О. Ю., Кошесва Д. О. «Регулювання міжнародної торгівлі: види та інструменти». *Вісник Східноукраїнського національного університету імені В. Даля*. 2022. №6 (276). URL: <https://journals.snu.edu.ua/index.php/VisnikSNU/article/download/618/590>
2. Даниленко А. та ін. «Регіональні особливості зовнішньоекономічної діяльності України в умовах війни». *Конструктивна географія та картографія*. 2025. Вип. 6 (1). URL: https://constructgeo.knu.ua/assets/num/num_6_1_2025/6_1_08.pdf
3. Університет КРОК. *Економіка відновлення* : навч. посіб. К.: КРОК. 2023. 221 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/grushko_0024.pdf
- 4.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Бібліотека імені В. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
2. Біржі України: www.bc.rql.kiev.ua/exchanges
3. Велика економічна бібліотека: www.economics.com.ua
4. Газета «Бізнес»: www.business.kiev.ua
5. Газета «Галицькі контракти»: www.kontrakty.com.ua
6. Газета «Дзеркало тижня»: www.zerkalo-nedeli.com
7. Газета «Українська правда»: www.pravda.com.ua
8. Галерея економістів: www.gallery.economicus.ru
9. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку: www.ssmc.gov.ua
10. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
11. ЄБРР: www.ebrd.com
12. Європейська комісія (ЕС): www.europa.eu.int
13. Законодавство України: www.rada.gov.ua
14. Захист прав споживачів: www.spogivach.com, www.potrebitel.org.ua
15. Інститут економіки і прогнозування НАН України: www.ief.org.ua
16. Інформаційне Агентство «Інтерфакс-Україна»: www.interfax.kiev.ua
17. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>.
18. Міжнародний валютний фонд: www.imf.org
19. Міжнародний центр перспективних досліджень: www.icps.kiev.ua
20. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: www.me.gov.ua
21. Міністерство освіти і науки України: www.mon.gov.ua
22. Міністерство праці та соціальної політики України: www.minpraci.gov.ua
23. Міністерство фінансів України: www.minfin.gov.ua
24. Моніторинг фінансових ринків України та світу: www.bc.rql.kiev.ua/mon
25. НБУ: www.bank.gov.ua
26. Організація з міжнародного співробітництва і розвитку (OECD): www.oecd.org
27. Світова організація торгівлі: www.wto.gov.ua
28. Світовий банк: www.worldbank.org.ru
29. Торгівельно-промислова палата України: www.ucci.org.ua
30. Українська міжбанківська валютна біржа: www.uice.com.ua/ukrainian
31. Українська фондова біржа: www.ukrse.kiev.ua
32. Український банківський портал: www.banker.com.ua
33. Український банківський сервер: www.uabankir.com
34. Український фінансовий сервер: www.ufs.kiev.ua

35. Фонд державного майна України: www.spfu.gov.ua
36. Міністерство освіти і науки України: <http://www.mon.gov.ua>
37. Верховна Рада України: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
38. Науково-інформаційний журнал «Статистика України»: <http://ntkstat.gov.ua>
39. Інтелектуальна власність: науково-практичний журнал. <http://www.intelvas.com.ua/>
40. Інтелектус: веб-журн.: <http://www.patent.net.ua/intellectus/ua.html>

Сайти міжнародних організацій

1. Офіс євроінтеграції – [ugoda-pro-asociaciyu – eu-ua.kmu.gov.ua](http://ugoda-pro-asociaciyu.eu-ua.kmu.gov.ua)
2. UNCTAD – World Investment Report (щорічно) – unctad.org/wir
3. WTO – Trade Statistics (щорічно) – wto.org/english/res_e/statis_e
4. IMF – World Economic Outlook (квітень / жовтень) – imf.org/en/Publications/WEO
5. World Bank – Ukraine Country Data – worldbank.org/en/country/ukrain
6. EBRD – Transition Report – ebrd.com/publications/transition-report
7. KSE – War Economy Tracker – ces.org.ua/en/tracker-economy-during-the-war
8. Vox Ukraine – Аналітика англійською – voxukraine.org
9. WEF – Global Competitiveness Report – weforum.org/reports
10. IOM – World Migration Report – worldmigrationreport.iom.int